

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **M. K.**

skazanego z art. 56 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in.

na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 20 maja 2026 r.

w związku z sygnalizacją potrzeby wznowienia postępowania prawomocnie zakończonego

wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 175/23,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 25 maja 2023 r., sygn. akt II K 12/23,

i po rozpoznaniu wniosku skazanego o wznowienie postępowania zakończonego

wskazany prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 175/23,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 25 maja 2023 r., sygn. akt II K 12/23,

postanowił:

- 1. nie stwierdzić podstaw do wznowienia z urzędu prawomocnie zakończonego postępowania;**
- 2. odmówić przyjęcia wniosku wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Pismem przekazany Sądowi Najwyższemu M. K. zasygnalizował wystąpienie w prawomocnie zakończonym - wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27 lutego 2024 r., sygn. akt II AKa 175/23 - postępowaniu bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na to, że w skład Sądu Okręgowego w Olsztynie wchodził sędzia tegoż Sądu X. Y., powołany z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, której skład został ukształtowany na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3), co skutkowało naruszeniem standardów strony do rozpoznania jej sprawy przez bezstronny i niezależny sąd w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPCz i art. 47 KPP UE.

Nadto w piśmie tym M. K. zakwestionował prawidłowość zapadłego w prawomocnie zakończonym wspomnianym wyrokiem procesie rozstrzygnięcia wobec tego, że nie wzięto jakoby pod uwagę zeznań świadka B. B. i niewiedzy skazanego co do wieku S. M. oraz oddalono wniosek o wywołanie opinii psychiatrycznej co do S. M. i K. I., jak również nie wzięto pod uwagę przeszłości M. K. dotyczącej posiadania, zażywania i handlu środkami zabronionymi, a ponadto pominięto, że „daty jego handlu” nie pokrywały się z rzeczywistością. Zamiast tego – jak wskazuje autor pisma – Sądy oparły się na ustaleniach prokuratury.

M. K. wniósł wreszcie o przyznanie mu obrońcy z urzędu na potrzeby postępowania wznowieniowego oraz zwolnienie go od jego kosztów.

Sąd Najwyższy stwierdził, co następuje.

W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że wznowienie postępowania z uwagi na ujawnienie się bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 k.p.k. nastąpić może jedynie z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.), stąd zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa, pismo M. K. w tym zakresie mogło stanowić jedynie wniosek sygnalizacyjny w trybie art. 9 § 2 k.p.k. i tak też zostało potraktowane (art. 118 § 1 k.p.k.). Sąd Najwyższy nie stwierdził jednak w omawianym zakresie podstaw do wznowienia postępowania z urzędu, jako że z dostępnych w domenie publicznej informacji wynika, iż sędzia X. Y. został powołany na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Olsztynie jeszcze zanim doszło do kwestionowanych zmian Krajowej Rady Sądownictwa.

Z kolei w zakresie, w jakim pismo M. K. stanowiło jego osobisty wniosek o wznowienie postępowania, stwierdzić trzeba, że wobec jego oczywistej bezzasadności, należało odmówić jego przyjęcia bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych.

W tym miejscu przypomnieć trzeba, że wznowienie postępowania może nastąpić wyłącznie na podstawie przesłanek ściśle określonych w ustawie. Pomijając tu wznowienie z urzędu, o jakim była mowa, przypomnieć należy, że katalog okoliczności otwierających drogę do wystąpienia z inicjatywą wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia zawierają przepisy art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. i art. 540b k.p.k. Chodzi tu zwłaszcza o sytuacje, gdy w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia (art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k.) albo doszło do ujawnienia się po wydaniu orzeczenia nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że: a) skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, b) skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary, czy c) sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu (art. 540 § 1 pkt 2a-2c k.p.k.) bądź Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie (art. 540 § 2 k.p.k.), albo wreszcie taka potrzeba wynika z rozstrzygnięcia organu międzynarodowego działającego na mocy umowy międzynarodowej ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską (art. 540 § 3 k.p.k.).

Z kolei w art. 545 § 3 k.p.k. ustawodawca sformułował obowiązek dokonywania kontroli wniosku o wznowienie postępowania z punktu widzenia jego ewentualnej oczywistej bezzasadności. Z brzmienia tego przepisu wprost wynika, że sąd odmawia przyjęcia wniosku nie pochodzącego od prokuratora, adwokata lub radcy prawnego, bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści

wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Taka właśnie sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie.

M. K. w swoim osobistym wniosku o wznowienie nie wskazuje na żadną konkretną podstawę do wznowienia postępowania sądowego. Kwestionuje tylko zasadność samego skazania go, wskazując na niewłaściwe jakoby procedowanie w aspekcie, o jakim była mowa w części wstępnej niniejszego uzasadnienia. Twierdzeń tych nie sposób jednak potraktować jako powołanie się na nowe fakty czy dowody. W szczególności, już z uzasadnień wyroków orzekających w sprawie Sądów wynika, że miały one na uwadze zeznania B. B., oraz to, że M. K. miał pełną świadomość udzielania środków odurzających małoletniemu S. M.. Również oddalenie wniosku o wywołanie opinii psychiatrycznej co do S. M. i K. I. nie stanowi żadnego nowego faktu czy dowodu, skoro miało to miejsce w trakcie toczącego się postępowania.

Konkludując, prawomocny wyrok, którego uchylecia domaga się autor osobistego wniosku o wznowienie postępowania, objęty jest domniemaniem prawidłowości. Same zaś twierdzenia skazanego, o których była wcześniej mowa, nie mogą stanowić wystarczającej przesłanki do wznowienia postępowania. Rzecz w tym, że wznowienie postępowania to instytucja o charakterze nadzwyczajnym, która może zostać uruchomiona tylko i wyłącznie w szczególnych wypadkach. Na tego rodzaju okoliczności przedmiotowy wniosek w żadnym razie nie wskazuje, a to zadaniem wnioskodawcy jest wykazanie zaistnienia podstaw do wznowienia postępowania.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy, wobec stwierdzenia, że z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność, zdecydował o odmowie jego przyjęcia. Podkreślenia przy tym wymaga, że regulacja wstępnej kontroli wniosku o wznowienie postępowania zawarta w art. 545 § 3 k.p.k. wprowadzona została po to właśnie, aby wyeliminować konieczność przeprowadzania różnego rodzaju czynności procesowych związanych z wnioskiem, który w stopniu oczywistym nie może doprowadzić do wznowienia. Niezasadne jest więc wyznaczanie w sprawie obrońcy z urzędu, skoro wnioskodawca nie podał w swoim wniosku okoliczności,

które mogłyby być rozpatrywane w płaszczyźnie podstaw wznowienia postępowania.

Z tych też względów orzeczono, jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]